

ศิลปะภาพถ่ายและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของ โทชิยุกิ คูวาระ*

Photography and scientific process in the work of Toshiyuki Kuwabara

ลลิต วิสุทธิโสภณ (Lalit Wisutthisophon)**

บทคัดย่อ

ความเหมือนจริงอย่างที่สุดบนระนาบสองมิติคือลักษณะจำเพาะทางกายภาพของภาพถ่าย และเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ภาพถ่ายเป็นสื่อทรงพลังในโลกสมัยใหม่ ภาพถ่ายถูกลดคุณค่าลงจากฐานะงานศิลปะเนื่องจากความหลากหลายในการนำไปใช้โดยเฉพาะการใช้งานเชิงพาณิชย์ ในขณะที่ศิลปินจำนวนไม่น้อยเลือกใช้ภาพถ่ายเป็นสื่อในการสร้างงาน เพราะเชื่อมั่นในศักยภาพและความเป็นศิลปะของมัน

บทความชิ้นนี้ศึกษาการใช้ภาพถ่ายในงานศิลปะที่มีความเชื่อมโยงกับกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ประสาทสัมผัสและประสบการณ์การรับรู้ของมนุษย์ ชี้ให้เห็นกระบวนการทางความคิดและแก่นสำคัญที่ทำให้ได้มาซึ่งงานศิลปะภาพถ่าย หรืองานศิลปะที่มีภาพถ่ายเป็นส่วนหนึ่งในชิ้นงาน

คำสำคัญ: การถ่ายภาพ, ภาพถ่าย, ศิลปะภาพถ่าย, กระบวนการทางวิทยาศาสตร์

* บทความนี้เรียบเรียงขึ้นจากเนื้อหาส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ เรื่อง การใช้ภาพถ่ายในงานศิลปะเชิงความคิด อันเป็นวิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2559 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร. ชัยยศ อิชฎีวรพันธุ์

This article is a part of thesis named “The Use of Photography in Conceptual Art” for the Degree Master of Fine Arts Program in Art Theory Department of Art Theory Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2016. Thesis Advisor: Assistant Professor Chaiyosh Isavorapant, Ph.D.

** นางสาวลลิต วิสุทธิโสภณ นักศึกษาหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 0898803363, lalittlemail@gmail.com

Lalit Wisutthisophon Student of the Requirements for the Degree Master of Fine Arts Program in Art Theory Department of Art Theory Graduate School, Silpakorn University, 0898803363, lalittlemail@gmail.com

Abstract

Two dimensional virtual images are the physical characteristics of photography which has turned photography into one of the most powerful communication tools in modern culture. Since photography is widely commercialized, the value of it as an art form has diminished. In the same time there are many artists who still believe in the impact of photography and use it as a tool to express their art work.

The aim of this research is to study the connection between art photography, scientific procedures, sense and experience of human perception. To show the thinking process and the way of producing art photography.

Keyword: Photography, Photograph, Photo Art, Scientific process

บทนำ

จินตนาการของมนุษย์เป็นบ่อเกิดของการตั้งคำถาม คำถามนำมาซึ่งการตั้งสมมติฐานที่นำไปสู่การค้นคว้าสร้างสรรค์ และเช่นเดียวกันจินตนาการเป็นสิ่งที่ทำให้การถ่ายภาพเริ่มต้นขึ้น เมื่อมนุษย์สังเกตปรากฏการณ์ธรรมชาติและตั้งข้อสงสัยกับมัน ภาพถ่ายถือกำเนิดขึ้นจากปรากฏการณ์ทางธรรมชาติผนวกกับกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ จึงทำให้ภาพถ่ายมีบทบาทไม่ชัดเจนในความเป็นศิลปะหากเทียบกับศิลปะแขนงอื่น

กระบวนการถ่ายภาพเกิดขึ้นจากปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ว่าด้วยเรื่องของ “แสง” (Light) ที่ตกกระทบวัตถุและสะท้อนเข้าสู่รูเข็ม (รูที่มีขนาดเล็กมาก) จะทำให้ปรากฏภาพหัวกลับขึ้นในอีกด้านของฝั่งตรงกันข้าม จึงเกิดกล้องถ่ายภาพตัวแรก คือ กล้องรูเข็ม (Pin Hole Camera) วิวัฒนาการของกล้องถ่ายภาพถูกพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ภายหลังจึงเกิดการทดลองค้นคว้าวิธีการบันทึกภาพให้เหมือนกับตาเห็นได้สำเร็จ โดยการนำแผ่นโลหะเคลือบสารเคมีวางไว้หลังกล้องที่หันออกไปนอกหน้าต่าง ทั้งไว้กลางแดดตามระยะเวลาที่สารเคมีทำปฏิกิริยากับแสงจะเกิดภาพปรากฏที่แผ่นโลหะ ต่อมาจึงเกิดการคิดค้นวิธีการคงสภาพภาพถ่าย และถูกพัฒนามาเรื่อย ๆ จนเป็นภาพถ่ายในปัจจุบัน

ภาพถ่ายเริ่มมีความชัดเจนมากขึ้นในยุคศิลปะสมัยใหม่ตั้งแต่ช่วงกลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 โดยมีคุณสมบัติความเหมือนจริงอย่างที่สุดบนระนาบสองมิติ ศิลปะสมัยใหม่เริ่มก่อตัวขึ้นจากแนวคิดแบบปัจเจกของศิลปินซึ่งถูกถ่ายทอดสู่งานศิลปะที่มีความเฉพาะตัว ในขณะที่การถ่ายภาพ (Photography) ที่ถือกำเนิดขึ้นในช่วงปี 1830 เด็บโตและเฟื่องฟูอย่างต่อเนื่อง อาจกล่าวได้ว่าการเติบโตของการถ่ายภาพเป็นเส้นคู่ขนานที่ตั้งอยู่อีกฟากฝั่งหนึ่งของงานศิลปะสมัยใหม่ การเติบโตของภาพถ่ายเป็นส่วนหนึ่งในข้อถกเถียงที่สำคัญ ดังที่ พอล เดอลาโคช (Paul Delaroche) จิตรกรชาวฝรั่งเศสแสดงความเห็นไว้ในปี 1839 ว่า “จากนี้ไปจิตรกรรมตายแล้ว” (*from today painting is dead*) ซึ่งอาจจะเป็นการด่วนสรุปจนเกินไป

นับเป็นเวลาหลายศตวรรษที่ภาพถ่ายเป็นเพียงเครื่องมือในการบันทึกภาพ และเป็นเครื่องมือในการช่วยร่างภาพของศิลปิน ในช่วงศตวรรษที่ 20 จึงเกิดการตั้งคำถามเพื่อค้นหาความเป็นศิลปะในภาพถ่ายโดยกลุ่มช่างภาพจากสหรัฐอเมริกา จำนวน 7 คน คือ กลุ่มช่างภาพที่เผยแพร่ลักษณะจำเพาะสามัญของรูปแบบการถ่ายภาพ โดยถ่ายภาพให้มีความคมชัดเท่ากันทั้งภาพและจัดองค์ประกอบภาพให้มีความสมบูรณ์แบบพวกเขา ก่อตั้ง "กลุ่ม f/64" (F/64 Group) โดยมีแนวความคิดว่าการที่จะนำศักยภาพของกล้องถ่ายภาพ และเลนส์ออกมาใช้ได้อย่างสมบูรณ์ที่สุดก็คือการถ่ายภาพให้คมชัดที่สุดทั้งภาพ จึงเรียกได้ว่าเป็นศิลปะภาพถ่ายที่สมบูรณ์แบบ

ในยุคปัจจุบันศตวรรษที่ 21 เทคโนโลยีพัฒนาก้าวหน้าอย่างรวดเร็วและไม่หยุดนิ่ง กล้องถ่ายภาพถูกพัฒนาจากระบบฟิล์ม (Film) สู่ระบบดิจิทัล (Digital) รวมไปถึงพัฒนาการกล้องถ่ายภาพบนโทรศัพท์มือถือที่เรียกว่า สมาร์ทโฟน (Smartphone) งานภาพถ่ายเชิงพาณิชย์คุณภาพสูงพบได้โดยทั่วไปอย่างคุ้นชิน การได้มาซึ่งภาพถ่ายอย่างฉาบฉวยจากสมาร์ทโฟน เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ความเข้าใจ "ภาพถ่าย" ในฐานะงานศิลปะดูเหมือนจะเป็นสิ่งที่ห่างไกลจากผู้คนในสังคมออกไปทุกที

เทคโนโลยีที่ก้าวหน้าและความฉาบฉวยของการได้มาซึ่งภาพถ่ายในปัจจุบัน ส่งผลทำให้ศิลปะภาพถ่ายเข้าถึงได้ยากและมีความซับซ้อนยิ่งขึ้น ช่องว่างระหว่างเทคนิคการถ่ายภาพและกระบวนการการได้มาซึ่งภาพถ่ายทำให้ภาพถ่ายแบ่งออกเป็น 2 ช่วงที่แตกต่างโดยสิ้นเชิง คือ ภาพถ่ายเชิงพาณิชย์และภาพถ่ายเชิงศิลป์ รวมไปถึงช่องว่างระหว่างแนวความคิดเก่าและใหม่ในการใช้สื่อถ่ายทอดงานศิลปะ จุดประสงค์ในการถ่ายทอดแนวความคิดจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการสร้างงานภาพถ่าย

บทความชิ้นนี้ศึกษาศิลปะภาพถ่ายสมัยใหม่ ที่ไม่เพียงแต่สรุปผลลัพธ์ที่ได้จากภาพบนระนาบ 2 มิติเท่านั้น แต่เป็นการศึกษาทั้งกระบวนการสร้างภาพที่มีวิธีการทางวิทยาศาสตร์มาเกี่ยวข้อง โดยศึกษาจากผลงานชื่อ "Eye" จาก โทชิยุกิ คูวาระ (Toshiyuki Kuwabara)

วิธีวิจัย

ศึกษาการใช้ภาพถ่ายในงานศิลปะสมัยใหม่ในรูปแบบของสื่อ และการให้ความหมายกับภาพถ่ายในบริบทที่ศิลปินต้องการนำเสนอในรูปแบบของงานศิลปะ โดยศึกษาจากลักษณะการนำภาพถ่ายมาใช้ในการสร้างงานศิลปะจากผลงานของศิลปิน

วิเคราะห์

โทชิยุกิ คูวาระ (Toshiyuki Kuwabara) ศิลปินชาวญี่ปุ่น จบการศึกษาด้านทัศนศิลป์จากมหาวิทยาลัยศิลปะโตเกียว (Faculty of Fine Arts, Tokyo University of the Arts) และได้รับรางวัลศิลปะร่วมสมัย ทาโร่ โอคาโมโตะ ครั้งที่ 16 (The 16th Taro Okamoto Award for Contemporary Art) หรือ TA-RO Award เป็นรางวัลที่มอบให้แก่ศิลปินที่สร้างสรรค์งานศิลปะในรูปแบบเฉพาะตัวและมีความร่วมสมัย ปัจจุบันเป็นที่ปรึกษาพิเศษด้านการวิจัยศิลปะและวิทยาศาสตร์ให้กับมหาวิทยาลัยศิลปะโตเกียว

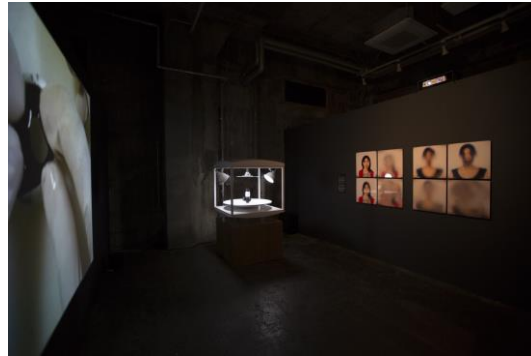
ผลงานของควาบาระมีความเชื่อมโยงกับกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หลายชิ้น เช่น “Optical Lantern of the month Yorumu”, “Fisheye TV”, “DNAND XX”, “Condensation” เป็นต้น ควาบาระเป็นศิลปินที่มีแนวทางชัดเจนในการทำงานศิลปะในลักษณะการใช้เทคนิคและกระบวนการในการได้มาซึ่งภาพถ่าย โดยมีความสนใจในเรื่อง เลนส์ (Lens) รวมทั้งให้ความสำคัญในเรื่อง แสง (Light) ทั้งแสงที่เกิดจากธรรมชาติและแสงที่มนุษย์สร้างขึ้น รวมไปถึงเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตและความตาย

Eye

ผลงานชุด “Eye” สร้างสรรค์ขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงปี 2012-2014 (พ.ศ.2554-2556) เป็นงานชุดที่ทำให้เห็นความชัดเจนในการใช้เทคนิคและกระบวนการ (Technique and Method) ที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายภาพได้อย่างโดดเด่นมากที่สุดชิ้นหนึ่ง

ภาพที่ 1 กล้องถ่ายภาพที่ใช้กระจกตาหมูของควาบาระ
ที่มา: http://toshiyukikuwa.net/works/2013/eye_n-mark เข้าถึงเมื่อ 21 พฤศจิกายน 2559

ภาพที่ 2 ภาพรวมการจัดแสดงงาน
ที่มา: http://toshiyukikuwa.net/works/2014/eye_bankart เข้าถึงเมื่อ 21 พฤศจิกายน 2559

หากเข้าไปยืนอยู่ท่ามกลางพื้นที่แสดงงาน ผู้ชมจะรู้สึกคล้ายกับการได้อยู่ในห้องทดลอง (Lab) ที่มีอุปกรณ์ทดลองขนาดใหญ่จัดวางอยู่เบื้องหน้า ภาพรวมของงานที่ปรากฏต่อสายตา (Visual) คือลักษณะของงานที่นิ่งเงียบแต่สามารถขับเคลื่อนอารมณ์ความโดดเด่นในชีวิต ความเสื่อมสลายและความตายได้อย่างน่าประหลาดใจ งานชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. อุปกรณ์ถ่ายภาพ (Equipment)
2. วีดีโอแสดงขั้นตอนการทำงาน (Video Presentation)
3. ภาพที่บันทึกได้จากอุปกรณ์ถ่ายภาพ (Photograph)

ภาพที่ 3 วิธีการผ่าตัดกระจกตาหมู

ที่มา: http://toshiyukikuwa.net/works/2012/eye_da_complex/index.html

เข้าถึงเมื่อ 21 พฤศจิกายน 2559

อุปกรณ์ถ่ายภาพ (Equipment) และวิดีโอแสดงขั้นตอนการทำงาน (Video Presentation)

กล้องถ่ายภาพที่ประกอบด้วยเลนส์ (Lens) หน้าตาประหลาดถูกจัดวางอย่างผิดที่ผิดทางสำหรับการตั้งกล้องถ่ายภาพในลักษณะปกติ ขึ้นเลนส์ถูกหงายขึ้นด้านบนวางแนบนิ่งอยู่ภายในตู้กระจกที่มีไฟ 2 ดวงสำหรับเพิ่มความสว่าง

ไม่น่าแปลกใจที่เลนส์หน้าตาประหลาดชิ้นนั้นถูกจัดวางในลักษณะที่ผิดเพี้ยน เพราะมันไม่ได้ผลิตจากแก้วเหมือนเลนส์ถ่ายภาพทั่วไป ความบาระเลื่อใช้ดวงตาของหมู (Pig's Eye) เป็นวัตถุดิบชิ้นสำคัญในการทำงาน เขาผ่าตัดดวงตาของหมูให้เหลือเพียงกระจกตาเท่านั้น (Pig's Cornea) กระจกตาชิ้นนี้มีลักษณะคล้ายชิ้นเลนส์ (Lens) ขนาดเล็ก 1 ชิ้น นำมาประกอบเข้ากับกล้องถ่ายภาพดิจิทัล DSLR (Digital Single Lens Reflex) กลายเป็นกล้องถ่ายภาพดิจิทัลที่ใช้เลนส์ตาหมู

จากความสำเร็จในการผ่าตัดเปลี่ยนกระจกตาสำหรับผู้ป่วยที่มีปัญหาทางสายตาในประเทศจีน¹ ที่ได้นำกระจกตาของหมูมาผ่าตัดเปลี่ยนให้กับผู้ป่วยที่มองไม่เห็น โดยภายหลังเรียกกระจกตานั้นว่า “Acornea”² และการทดลองพยายามปลูกถ่ายอวัยวะมนุษย์ในร่างกายหมู (Body) ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา³ เป็นปัจจัยสนับสนุนให้ “ตา” (Eye) ในทัศนะของความบาระเลื่อมีความสำคัญในการสื่อสารผ่านงานศิลปะชัดเจนยิ่งขึ้นด้วยเหตุผลในการเลือกใช้ชิ้นส่วนจากสิ่งมีชีวิต (หมู) ชนิดที่มีความสัมพันธ์กับมนุษย์

¹Rebecca Morelle. (2559). **Pig's-eye view**. เข้าถึงเมื่อ 16 พฤศจิกายน 2559. เข้าถึงได้จาก

<http://www.bbc.co.uk/news/resources/1dt-0192822d-14f1-432b-bd25-92eab6466362>

²Chloe Lyme. (2559). **Surgeons claim to have successfully transplanted pig's cornea to 14-year-old to save his sight in pioneering operation**. เข้าถึงเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2559. เข้าถึงได้จาก

<http://www.dailymail.co.uk/news/peoplesdaily/article-3487974/Surgeons-claim-successfully-transplanted-pig-s-cornea-14-year-old-save-sight-pioneering-operation.html>

³Fergus Walsh. (2559). **US bid to grow human organs for transplant inside pigs**. เข้าถึงเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2559. เข้าถึงได้จาก

<http://www.bbc.com/news/health-36437428>

อีกด้านของพื้นที่แสดงงานเป็นจอภาพขนาดใหญ่แสดงภาพเคลื่อนไหวของกระบวนการแต่ละขั้นตอนในการผ่าตัดดวงตาหนูและการประกอบชิ้นเลนส์อย่างพิถีพิถัน บรรยากาศในห้องแสดงงานจึงอบอวลไปด้วยอารมณ์ของความเป็นห้องทดลอง (Lab)

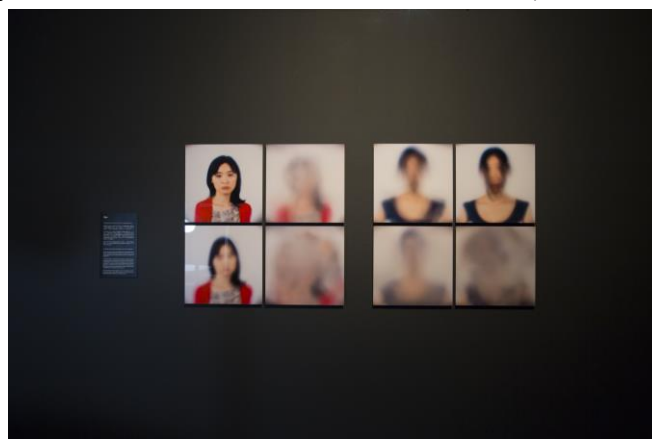

ภาพที่ 4 กล้องถ่ายภาพ DSLR ประกอบด้วยเลนส์ตาหนู

ที่มา: http://toshiyukikuwa.net/works/2013/eye_ogaki/ เข้าถึงเมื่อ 29 พฤศจิกายน 2559

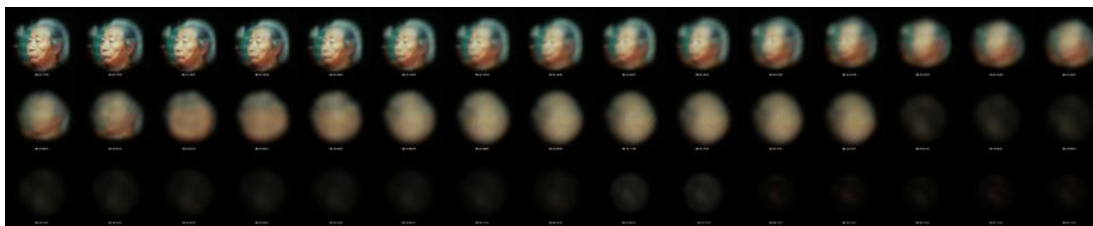
ภาพที่บันทึกได้จากกล้องเลนส์ตาหนู (Photograph)

อีกหนึ่งหัวใจสำคัญของการถ่ายภาพ คือ การรอจังหวะการกดชัตเตอร์ (Shutter) ในช่วงเวลาที่เหมาะสม ความสำเร็จสิ้นกระบวนการ เพื่อให้เห็นความเคลื่อนไหวของผลสรุปทั้งกระบวนการได้ชัดเจนที่สุด และผลสรุปของการบันทึกภาพที่ได้ คือ ภาพถ่ายถูกเรียงลำดับความคมชัดจากภาพที่มีความคมชัดมากที่สุดไปหาภาพที่มีความคมชัดน้อยที่สุดตามลำดับ ภาพความคมชัดค่อย ๆ เลื่อนลงจนกระทั่งเป็นภาพที่มีดสนิท กล่าวคือ ในขณะที่ชิ้นเลนส์เริ่มเสื่อมสภาพภาพที่ถ่ายออกมาได้ก็จะถูกลดความคมชัดลงไปด้วยตามสมรรถภาพของชิ้นเลนส์ (กระจกตาของหนู) ที่ค่อย ๆ เสื่อมสลายและไม่สามารถใช้งานได้ในที่สุด

ภาพที่ 5 ภาพที่บันทึกได้จากกล้องตาหนู

ที่มา: http://toshiyukikuwa.net/works/2014/eye_bankar
t เข้าถึงเมื่อ 21 พฤศจิกายน 2559

ภาพที่ 6 ภาพที่บันทึกได้จากกล้องเลนส์ตาหมู โดยเรียงลำดับจากภาพที่มีความคมชัดมากที่สุดไปหาภาพที่มีความคมชัดน้อยที่สุดตามลำดับ

ที่มา: <http://toshiyukikuwa.net/works.html> เข้าถึงเมื่อ 22 สิงหาคม 2559

วิธีการสร้างสรรค์งานศิลปะในรูปแบบของกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

จุดเริ่มต้นของการสร้างสรรค์ คือ จินตนาการ (Imagination) และเป็นจุดร่วมสำคัญในการสร้างงานของควาบาระที่ผสมผสานระหว่างแนวคิดทางศิลปะและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เขาใช้ขั้นตอนการทำงานแบบเดียวกับวิธีการทางวิทยาศาสตร์ (Science Process Skill) ตั้งแต่เริ่มจนจบกระบวนการ แต่ผลสรุปสุดท้ายกลับไม่ใช่ข้อเท็จจริงของคำตอบสำหรับการทดลองที่ต้องการหลักฐานมารองรับเหตุผลและผลสรุปนั้น แต่ผลสรุปกลายเป็นคำตอบในรูปแบบการให้ความหมายที่มีนัยทางศิลปะ

วิธีการดังกล่าว มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นกำหนดปัญหา

เกิดจากจินตนาการและความต้องการในการถ่ายทอดแนวความคิดผ่านงานศิลปะที่กล่าวถึงความตาย โดยถ่ายทอดออกมาในลักษณะความสัมพันธ์ และความสูญเสียในการทำงานของร่างกายมนุษย์ที่มีเรื่องระยะเวลาเกี่ยวข้อง

2. ขั้นตั้งสมมติฐาน

ตั้งสมมติฐานโดยการเลือกเครื่องมือที่จะส่งสาร คือ กล้องถ่ายภาพ โดยทดลองประดิษฐ์ขึ้นเลนส์ที่มีข้อสันนิษฐานว่าจะสามารถสื่อสารแนวคิดที่ต้องการนำเสนอให้มีประสิทธิภาพมากกว่าขึ้นเลนส์ถ่ายภาพแบบเดิมที่ผลิตจากแก้ว ค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างแนวความคิด อุปกรณ์ และวัตถุดิบที่เลือกใช้ โดยการตั้งคำถามว่าอะไรคือวัตถุดิบที่เหมาะสมในการถ่ายทอดแนวความคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์และความสูญเสียในการทำงานได้ดีที่สุด

3. ขั้นตรวจสอบสมมติฐาน

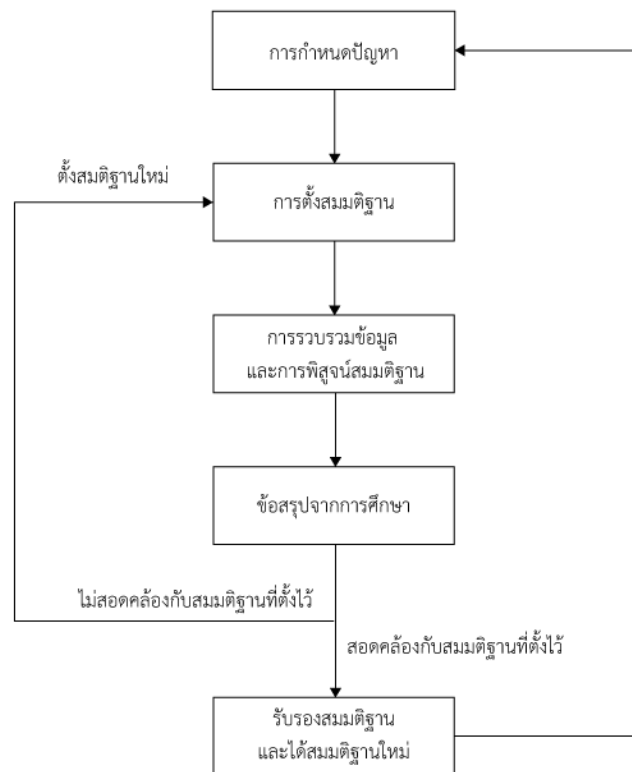
จากการค้นคว้าตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทำให้ทราบว่ากระจกตาของหมูเป็นอวัยวะของสิ่งมีชีวิตที่มีอายุการใช้งานจำกัดอยู่ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ความเป็นไปได้ที่จะนำมาใช้แทนขึ้นเลนส์ถ่ายภาพแบบเดิมเพื่อใช้ในการบันทึกภาพตามแนวคิดที่มีความสัมพันธ์ระหว่างเวลาและความสูญเสีย

4. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

เริ่มการผ่าตัดตาของหมูให้เหลือเพียงกระจกตา (Pig's Cornea) คือส่วนที่จะนำมาใช้แทนขึ้นเลนส์แบบเดิมเท่านั้น และทดลองถ่ายภาพโดยใช้เลนส์ตาหมูตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5. ขั้นสรุปผล

กระจกตาของหนูสามารถเป็นวัตถุดิบในการสื่อสารแนวคิดเรื่องความตายและการสูญเสียการทำงานของร่างกายมนุษย์ได้

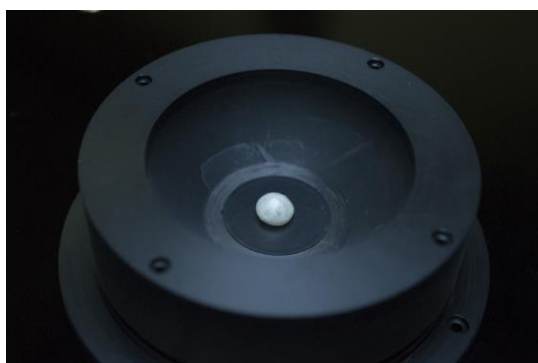
ภาพที่ 7 ภาพแผนภูมิแสดงขั้นตอนของกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

ที่มา: <http://cai.md.chula.ac.th/lesson/research/re12.htm#02> เข้าถึงเมื่อ 29 พฤศจิกายน 2559

ศิลปะในภาพถ่าย

“ตา” (Eye) คือ อวัยวะที่ช่วยในการมองเห็นของสิ่งมีชีวิต

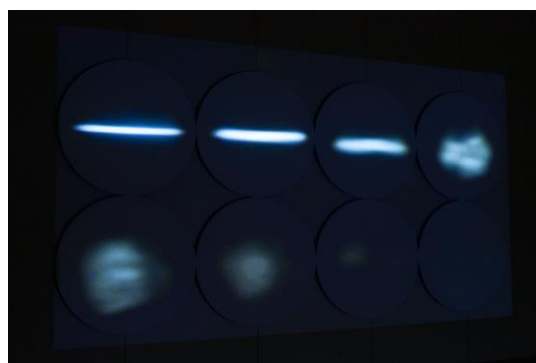
“ตา” (กระจกตาของหนู) ในความหมายของควาบาระ คือ ชิ้นส่วนของสิ่งมีชีวิตที่มีความเชื่อมโยงกับมนุษย์โดยทำหน้าที่เป็นสื่อในการถ่ายทอดแนวความคิดของเขาผ่านชิ้นงานศิลปะ “ตา” ถูกนำมาแทนค่าชีวิตมนุษย์ทางกายภาพโดยการหลอมรวมนัยที่ศิลปินจงใจหยิบยื่นความหมายให้กับมัน และแปรสภาพตัวของมันเองตามระยะเวลาโดยมีความโรยราและความเสื่อมสลายเป็นปัจจัย ผลลัพธ์ของความเสื่อมสลายถูกถ่ายทอดให้ปรากฏบนภาพที่บันทึกได้จากกล้องเลนส์ตาหนู กล่าวคือ ความคมชัดของภาพที่ค่อย ๆ ลดลง แทนค่าความโรยราของมนุษย์ที่มีอายุมากขึ้น จนภาพสุดท้ายเป็นภาพที่มีดสนิท หมายถึง การสูญเสียชีวิต การหมดอายุหรือความไร้ค่าของบางสิ่งบางอย่าง เช่นเดียวกับการหมดอายุไขของมนุษย์ที่ร่างกายเน่าเปื่อยผุพัง

ภาพที่ 8 ภาพแสดงชิ้นเลนส์ตาหมู ที่เสื่อมสภาพและไม่สามารถใช้งานได้

ที่มา:http://toshiyukikuwa.net/works/2012/eye_b/index.html

เข้าถึงเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2559

ภาพที่ 9 ภาพผลลัพธ์ที่บันทึกได้จากเลนส์ตาหมูที่ชิ้นเลนส์ค่อย ๆ เสื่อมสภาพลงจนใช้การไม่ได้ในที่สุด

ที่มา:http://toshiyukikuwa.net/works/2012/eye_b/index.html

เข้าถึงเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2559

ในแง่มุมมองของการถ่ายภาพ “กระจกตาหมู” (Pig's Cornea) ทำหน้าเป็นสื่อกลางที่เชื่อมโยงการมองเห็นระหว่างผู้ถ่ายภาพกับวัตถุที่ต้องการบันทึกภาพ ขณะเดียวกันก็ทำหน้าที่คล้ายแผ่นฟิล์ม (Film) ต้นฉบับที่สามารถทำซ้ำ (Copy) ได้ โดยมีระยะเวลาเป็นตัวทำลายสำเนาต้นฉบับให้เสื่อมสภาพลง การผลิตซ้ำจากต้นฉบับหลาย ๆ ครั้ง สารที่ได้ก็จะค่อย ๆ ผิดเพี้ยนจากความเป็นจริงและไม่เหลือความจริงในที่สุด

ภาพถ่ายคือเครื่องมือในการบันทึกศิลปะของควาบาระ ศิลปะในงานชิ้นนี้เกิดขึ้นก่อนการกดชัตเตอร์และจบลงก่อนการกดชัตเตอร์เช่นเดียวกัน ศิลปะในภาพถ่ายของควาบาระเริ่มต้นและจบลงที่กระบวนการทางความคิดซึ่งไม่สนใจความงามของภาพผลลัพธ์ที่ปรากฏ เนื่องจากเป็นเพียงสิ่งที่บันทึกผลลัพธ์จากกระบวนการทางความคิดของเขาเท่านั้น

การเกิดขึ้นของภาพถ่าย อุปกรณ์และกระบวนการถ่ายภาพมีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ รวมไปถึงความสามารถในการผลิตซ้ำอย่างไม่จำกัด การถ่ายภาพถูกกังขาว่าเป็นสื่อที่ยังห่างไกลจากความเป็นศิลปะที่แท้จริง แม้ว่าจะเกิดการต่อสู้เพื่อค้นหาความเป็นศิลปะในภาพถ่ายมาหลายยุคสมัยแล้วก็ตาม ผลงานศิลปะของควาบาระพิสูจน์ให้เห็นถึงการถ่ายภาพในอีกมิติที่แผ่นฟิล์ม (Film) ต้นฉบับของเขา (กระจกตาหมู) ไม่มีความสามารถในการผลิตภาพซ้ำ (Copy) ได้อีกต่อไป ดังนั้น สิ่งที่เป็นแก่นแท้ของภาพถ่ายในฐานะงานศิลปะ คือ กระบวนการทางความคิดเท่านั้น

ผลสรุปการวิจัย

โลกสมัยใหม่ในวันที่ศิลปะไร้ขอบเขต ดูเหมือนว่าศิลปะไม่ได้อยู่ห่างไกลจากชีวิตประจำวันของผู้คนเท่าใดนัก ศิลปะเข้าใกล้และหลอมรวมสังคมไปพร้อม ๆ กับยุคสมัย ศิลปินสร้างสรรค์ผลงานศิลปะให้มีความใกล้ชิดกับผู้คนจนบางครั้งแทบแยกไม่ออกว่าอะไรคือศิลปะ ศิลปะกลายเป็นชีวิตและถูกพัฒนาไปได้ไกลที่สุดเท่าที่มนุษย์จะจินตนาการได้ โดยแปรเปลี่ยนแนวความคิดการสร้างสรรค์และรูปแบบในการแสดงออกอย่างอิสระ

แนวคิดการสร้างงานศิลปะจากความงามและความดีก้าวข้ามกฎเกณฑ์ และกรอบความคิดเดิมไปสู่การสร้างงานศิลปะร่วมสมัยที่ไร้ข้อจำกัดใด ๆ ไม่จำเป็นที่จะต้องตั้งคำถามอีกต่อไปแล้วว่าศิลปะคืออะไรหากแต่จะถามว่ามุมมองทางความคิด วัตถุและภาพในบริบทใดบ้างที่ก่อให้เกิดศิลปะได้ ศิลปะในโลกสมัยใหม่คือการแสวงหาความจริง ค้นหาสำรวจความเป็นไปของสรรพสิ่ง ศิลปินต้องกรกับจินตนาการทางความงามในโลกอุดมคติดั้งเดิมด้วยสัจจะ กระบวนการสร้างสรรค์งานศิลปะสมัยใหม่จึงเกิดขึ้นเพื่อท้าทายแนวความคิด และแนวทางการสร้างงานศิลปะในรูปแบบเดิม

เมื่อแนวความคิดและวิธีการนำเสนองานศิลปะรูปแบบใหม่ถูกพัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ช่วงปลายศตวรรษที่ 19 จนกระทั่งถึงปัจจุบัน ศิลปะสมัยใหม่เริ่มก่อตัวขึ้นจากจุดเปลี่ยนสำคัญ เมื่อวันทำงานศิลปะไม่จำเป็นต้องลอกเลียนแบบธรรมชาติเพื่อนำเสนอโลกรอบตัวเหมือนในอดีต ศิลปะไม่จำเป็นต้องรับใช้สถาบันและศาสนาอีกต่อไป แต่กลับบอกเล่าถ่ายทอดเรื่องราวชีวิตธรรมดาสามัญ โลกรอบตัวของศิลปินกลายเป็นพื้นที่บ่มเพาะความคิด โดยศิลปินสร้างโลกที่เขาเห็นขึ้นมาใหม่ผ่านพลังสร้างสรรค์ ประสบการณ์และแรงจินตนาการ จินตนาการ (Imagination) เป็นสิ่งซึ่งทำให้ขอบเขต และอุดมคติของงานศิลปะแบบเดิมพังทลายลง

ภาพถ่ายมีคุณสมบัติในตัวมันเองที่ปัจจุบันกลายเป็นสื่อที่ทรงพลังในโลกสมัยใหม่ และมีบทบาทหน้าที่ในหลากหลายรูปแบบ โดยปรับเปลี่ยนบริบทไปตามความต้องการของผู้สร้างงานชิ้นนั้น ๆ เมื่อการอธิบายด้วยตัวอักษรหรือการบอกเล่าในรูปแบบอื่น ๆ อาจทำความเข้าใจและให้ความหมายชัดเจนได้ไม่เพียงพอ ภาพถ่ายจึงทำหน้าที่เป็นสื่อในรูปแบบระนาบ 2 มิติที่บอกเล่าเรื่องราว บันทึกข้อมูล และเหตุการณ์ได้แม่นยำใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด ภาพถ่ายเป็นสิ่งที่สะท้อนความจริง และในขณะเดียวกันก็เป็นสิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อบิดเบือนความจริงได้เช่นเดียวกัน

ข้อแตกต่างระหว่างงานศิลปะของควาบาระและวิทยาศาสตร์คือผลสรุปสุดท้าย โดยวิทยาศาสตร์มีพื้นฐานจากการค้นคว้าหาข้อเท็จจริงซึ่งมีความจำเป็นต้องมีผลสรุปที่ได้จากการทดลอง และผลสรุปนั้นจะต้องเป็นรูปธรรมคือหลักฐานแสดงผลลัพธ์จากการทดลองในรูปแบบวัตถุมารองรับ แต่สำหรับศิลปะแม้ว่าจะมีจินตนาการเป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างสรรค์เช่นเดียวกับขั้นตอนการกำหนดปัญหาในกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ แต่พื้นฐานของศิลปะเกี่ยวข้องกับอารมณ์และความต้องการของมนุษย์ จึงไม่มีความจำเป็นต้องการหลักฐานข้อเท็จจริงในลักษณะรูปธรรมมาสนับสนุนผลสรุป หากแต่ผลลัพธ์นั้นกระทบใจผู้ชมอย่างไร ศิลปะก็มีคุณค่าอย่างนั้น

จากกระบวนการถ่ายภาพที่สร้างขึ้นนี้ หากมีจุดประสงค์ในการสร้างสรรค์เพื่อต้องการผลลัพธ์ทางวิทยาศาสตร์ที่จำเป็นต้องมีหลักฐานแบบรูปธรรมมารองรับ คำตอบที่ได้คือภาพที่ปรากฏแสดงความคมชัดโดยไล่ลำดับจากภาพที่มีความคมชัดสูงไปสู่ภาพที่มีความคมชัดต่ำ สรุปได้ว่าเลนส์ตาหุสามารถนำมาใช้ถ่ายภาพได้ในช่วงเวลาสั้น ๆ เท่านั้น และศักยภาพของมันไม่อาจทดแทนเลนส์ถ่ายภาพทั่วไปที่ผลิตจากแก้วได้

หากแต่จุดประสงค์ในการสร้างสรรค์เพื่อต้องการผลลัพธ์ทางศิลปะที่ไม่จำเป็นต้องมีหลักฐานแบบรูปธรรมมารองรับ คำตอบที่ได้คือภาพที่ปรากฏแสดงความคมชัดโดยไล่ลำดับจากภาพที่มีความคมชัดสูงไปสู่ภาพที่มีความคมชัดต่ำเช่นเดียวกัน ในแง่ของศิลปะสรุปได้ว่า เลนส์ตาหุสามารถนำมาใช้เป็นวัตถุดิบในการ

ถ่ายทอดแนวความคิดเรื่องความเสื่อมสลายและความตายที่ศิลปินต้องการจะสื่อสารได้ และมีศักยภาพเพียงพอเหมาะสมอย่างที่สุด

ภาพถ่ายในฐานะงานศิลปะไปได้ไกลมากกว่าที่จะกล่าวว่ามันเป็นเพียงวิธีการได้มาซึ่งภาพถ่ายโดยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งผลงานของโทชิยุกิ คูวาระ ได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่า ศิลปะและวิทยาศาสตร์มีจุดกำเนิดร่วมกันคือจินตนาการ และการผสมผสานทั้งสองศาสตร์เข้าด้วยกันทำให้ภาพถ่ายมีคุณสมบัติพิเศษในการสร้างสรรค์ที่ไร้ขีดจำกัด กล้องถ่ายภาพของเขาไม่มีความสามารถในการทำให้งานศิลปะชิ้นนี้ผลิตภาพซ้ำได้ ภาพถ่ายในฐานะงานศิลปะที่ถูกลดคุณค่าลงจึงถูกตีความใหม่

อุปกรณ์การถ่ายภาพ กระบวนการทำงานและภาพผลลัพธ์ที่ได้มาจากผลงานที่ชื่อว่า “Eye” ของโทชิยุกิ คูวาระ เป็นสื่อในการแสดงออกทางความคิดของเขาเท่านั้น มันอาจจะใช่หรือไม่ใช่งานศิลปะก็ได้ตามความรู้สึกและประสบการณ์รับรู้ของผู้ชม คุณค่าของงานศิลปะขึ้นอยู่กับการประเมินค่าจากบรรทัดฐานการตัดสินจากผู้ชมเท่านั้น

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

จิระพัฒน์ พิตรปรีชา. (2552). **โลกศิลปะศตวรรษที่ 20**. พิมพ์ครั้งที่ 2 (ปรับปรุงใหม่). กรุงเทพฯ:

ด้านสุทธาการพิมพ์.

เดวิด, คอตติงตัน. (2554). **ศิลปะสมัยใหม่: ความรู้ฉบับพกพา**. พิมพ์ครั้งแรก. แปลจาก Modern Art: A Very Short Introduction. แปลโดย จณัญญา เจริญอนุรักษ์. กรุงเทพฯ: openworlds.

สุภาณี กอสุวรรณศิริ และสุมิตรา ชันตยาภรณ์. (2531). **จากอดีต...ถึงปัจจุบัน การถ่ายภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บริษัท สารมวลชน จำกัด.

ภาษาต่างประเทศ

Faris-Belt, Angela. (2012). **The elements of photography : understanding and creating sophisticated images**. 2nd ed. Waltham: USA.

ข้อมูลจากเว็บไซต์

Awdhesh Singhhttp. (2007). **Religion, Arts and Science - Why Branches of the Same Tree?**.

เข้าถึงเมื่อ 1 ธันวาคม 2559. เข้าถึงจาก <http://ezinearticles.com/?Religion,-Arts-and-Science—Why-Branches-of-the-Same-Tree?&id=864456>

Chloe Lyme. (2559). **Surgeons claim to have successfully transplanted pig's cornea to 14-year-old to save his sight in pioneering operation**. เข้าถึงเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2559. เข้าถึงได้

จาก <http://www.dailymail.co.uk/news/peoplesdaily/article-3487974/Surgeons-claim-successfully-transplanted-pig-s-cornea-14-year-old-save-sight-pioneering-operation.html>

- Fergus Walsh. (2559). **US bid to grow human organs for transplant inside pigs**. เข้าถึงเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2559. เข้าถึงได้จาก <http://www.bbc.com/news/health-36437428>
- Rebecca Morelle. (2559). **Pig's-eye view**. เข้าถึงเมื่อ 16 พฤศจิกายน 2559. เข้าถึงได้จาก <http://www.bbc.co.uk/news/resources/idt-0192822d-14f1-432b-bd25-92eab6466362>
- Toshiyuki Kuwabara. (2006-2016). **Toshiyuki Kuwabara**. เข้าถึงเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2559. เข้าถึงได้จาก <http://www.toshiyukikuwa.net>